

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Maguru a členov senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej v právnej veci žalobcu **PaedDr. J. K.I.**, zastúpeného JUDr. T. S., advokátom v K., . proti žalovanému **K.M.**, o určenie neplatnosti odvolania z funkcie, vedenej na Okresnom súde K. II pod sp.zn. 28 C 82/2006 o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v K. z 24. marca 2011, sp.zn. 1 Co 97/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 75,85 € na účet JUDr. T. S., advokáta v K., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd K. II rozsudkom z 18. novembra 2009, č.k. 28 C 82/2006-198 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že jeho odvolanie z funkcie riaditeľa Z. úkonom primátora M. zo dňa 28. decembra 2004 je neplatné. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca bol do funkcie riaditeľa Z.Z. vymenovaný primátorom mesta na funkčné obdobie od 1. augusta 2004 do 31. augusta 2009 menovacím dekrétom zo dňa 30. júla 2004 na základe výsledkov vyhláseného výberového konania. Tým istým dňom bol s ním zo strany žalovaného ako zriaďovateľa školy uzavretý

pracovný pomer na dobu neurčitú vo funkcii učiteľa. Písomne listom zo dňa 28. decembra 2004 bol žalobca primátorom mesta odvolaný z funkcie riaditeľa Z., a to z dôvodov že:

a) porušil povinnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 1 až 6 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme tým, že neukončil podnikateľskú činnosť, bol členom riadiacich orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, hoci mu nebol daný predchádzajúci súhlas zamestnávateľa, pričom neukončil túto činnosť do 30 dní odo dňa ustanovenia do funkcie a to napriek výslovnému upozorneniu zriaďovateľa, čím je daný dôvod na odvolanie z funkcie podľa § 3 ods. 7 písm. b/ zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej správe,

b) kontrolou vykonanou Útvaram hlavného kontrolóra v novembri a decembri 2004 bolo preukázané, že porušil § 47 ods. 1 zákona č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách v tom, že neoprávnene a nehospodárne použil finančné prostriedky obce, čím je daný dôvod na odvolanie z funkcie podľa § 3 ods. 7 písm. c/ tohto zákona,

c) návrh na jeho odvolanie z funkcie riaditeľa školy dňa 1. decembra 2004 zároveň podala aj rada školy v súlade s § 24 ods. 5 písm. c/ tohto zákona, čím je daný dôvod na odvolanie z funkcie podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona.

Žalobca sa pokúsil dosiahnuť preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia a postupu žalovaného v správnom konaní, ale bezvýsledne, pretože konanie na Krajskom súde v K. bolo zastavené s poukazom na to, že takéto rozhodnutie nie je rozhodnutím vydaným správnym orgánom v správnom konaní, ale ani rozhodnutím vydaným správnym orgánom, ktoré zakladá, mení alebo zrušuje oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb, alebo ktorým môžu byť práva alebo právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnických osôb priamo dotknuté. Krajský súd vyslovil, že odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy je podľa záveru tohto súdu právnym úkonom, ktorý je jednostranným prejavom vôle žalovaného, smerujúcim k vzniku, zmene alebo zániku práv, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú, a preto súdnej ochrany sa žalobca môže domáhať iba žalobou podľa § 80 písm. c/ O.s.p. smerujúcou k určaniu neplatnosti tohto právneho úkonu (viď rozhodnutie Krajského súdu v K. sp. zn. 3S/7/2005 zo dňa 30. novembra 2006). Preto sa žalobca domáhal určenia neplatnosti odvolania z funkcie žalobou podľa § 80 písm. c/ O.s.p. v tomto konaní, a to v prvom rade s poukazom na to, že toto mu nebolo doručené v súlade s ustanovením § 38 ods. 1, 2 Zákonníka práce do vlastných rúk oprávnenou osobou, nešlo o doručovanie ani na pracovisku, ani v byte, ani poštou, a teda išlo o doručenie v rozpore s týmto ustanovením a tiež

že dôvody odvolania neexistujú. Pokiaľ mu bolo vytýkané porušenie zákonných povinností v súvislosti s tým, že neukončil podnikateľskú činnosť a je členom riadiacich orgánov právnických osôb, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť, resp. túto činnosť neukončil do 30 dní od ustanovenia do funkcie (odvolací dôvod podľa § 3 ods. 7 písm. b/ zákona) žalobca namietal, že toto už neobstalo v čase vydania rozhodnutia o jeho odvolaní a navyše, že samotné spoločnosti, v ktorých pôvodne figuroval, vlastne dávno nevyvíjali žiadnu činnosť a existovali len formálne. Popieral, že by z jeho strany došlo k porušeniu zásad hospodárenia s finančnými prostriedkami (odvolací dôvod podľa § 3 ods. 7 písm. c/ zákona), a namietal, že neobstojí ani odvolací dôvod podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona, pretože návrh rady školy nebol odôvodnený ani konkretizovaný, s jeho dôvodmi nebol ani oboznámený a pokiaľ sa v ňom uvádzali sťažnosti na neho, mal za to, že tieto nemôžu byť zákonným dôvodom a k týmto nemal ani možnosť vyjadriť sa. Poukazoval na to, že o zasadnutí rady školy zo dňa 1. decembra 2004 existujú dve odlišné vyhotovenia zápisníc, ktoré nie sú celkom totožné, čo spochybňuje ich autenticitu. Namietal tiež, že zasadnutia rady školy sa zúčastnila aj I. E., ktorá už v tom čase mala skončený pracovný pomer, a teda zo zákona jej členstvo v rade školy zaniklo. Mal teda za to, že návrh na jeho odvolanie zo strany rady školy nebol urobený zákonným spôsobom. Prvostupňový súd v prvom rade skúmal, či je daný naliehavý právny záujem na takejto určovacej žalobe a pokiaľ ho žalobca odôvodnil tým, že má v úmysle funkciu riaditeľa školy vykonávať ďalej a že sa mieni domáhať náhrady škody, ktorá mu vznikla znížením jeho príjmov, dospel k záveru, že naliehavý právny záujem je daný, pretože vyhovením jeho žalobe by mohlo dôjsť k zmene jeho právneho postavenia. Pokiaľ žalobca namietal, že odvolanie z funkcie mu nebolo účinne a zákonne doručené, z výsluchu svedkov a písomného záznamu o doručení odvolania z funkcie zo dňa 29. decembra 2004 mal prvostupňový súd za preukázané, že pri doručovaní zamestnancami žalovaného žalobca odmietol odvolací dekrét prevziať a keďže bol s jeho obsahom oboznámený, mal za to, že boli naplnené účinky doručenia. K dôvodom odvolania z funkcie riaditeľa školy podľa § 3 ods. 7 písm. b/ a c/ zákona č. 596/2003 Z.z. súd prvého stupňa uviedol, že podľa § 3 ods. 9 tohto zákona sa k nim vyžadovalo vyjadrenie príslušnej rady školy. Zároveň platila fikcia, že ak príslušná rada školy nepredložila vyjadrenie zriaďovateľovi do 15 dní od doručenia žiadosti o vyjadrenie, mohol zriaďovateľ riaditeľa odvolať aj bez vyjadrenia príslušnej rady školy. Z vykonaného dokazovania mal prvostupňový súd za preukázané, že žalovaný požiadal Radu školy pri Z. o vyjadrenie k odvolaniu žalobcu z funkcie riaditeľa listom zo dňa 27. decembra 2004. Rada školy síce listom zo dňa 28. decembra 2004 dala svoje súhlasné stanovisko k žiadosti zriaďovateľa na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy, avšak toto bolo žalovanému doručené až dňa 29. decembra 2004, čo

vyplýva z prezentačnej pečiatky žalovaného na tomto liste. Prvostupňový súd teda ustálil, že v čase rozhodnutia o odvolaní z funkcie riaditeľa školy dňa 28. decembra 2004 žalovaný nemal k dispozícii vyjadrenie rady školy a neuplynula ešte ani lehota pre uplatnenie fikcie súhlasu, takže nebola splnená hmotnoprávna podmienka platnosti odvolania riaditeľa školy z dôvodov podľa ustanovenia § 3 ods. 7 písm. b/ a c/ zákona. Takéto odvolanie z funkcie bolo teda vykonané v rozpore so zákonom. Pokiaľ ide o odvolanie z funkcie riaditeľa na návrh rady školy (odvolací dôvod podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona č. 596/2003 Z.z.), z vykonaného dokazovania síce vyplynulo, že z tohto zasadnutia existujú dve odlišné vyhotovenia zápisníc, prvostupňový súd to však nepovažoval za právne významné. Z výsluchu svedkov - členov rady školy mal za preukázané, že aj keď jedna svedkyňa (S. R.) si nepamätala ako hlasovala, ďalší svedkovia (S., P., Č., G., Š., U.) potvrdili, že hlasovali za prijatie návrhu na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy. V situácii, keď rada školy mala 11 členov a 6 členov hlasovalo za takýto návrh, mal prvostupňový súd za preukázané, že takýto návrh schválila nadpolovičná väčšina členov rady školy. Preto dospel k záveru, že rada školy prijala zákonným spôsobom v súlade s ustanovením § 24 ods. 12 posledná veta zákona č. 596/2003 Z.z. rozhodnutie o návrhu na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že v prípade návrhu na odvolanie riaditeľa školy zo strany rady školy ide o jednostranný právny úkon, na ktorý ani zákon č. 596/2003 Z.z. ani Zákoník práce a ani štatút rady školy nevyžadoval písomnú formu. Mal za preukázané, že takýto návrh bol prijatý nadpolovičnou väčšinou všetkých členov rady školy a bol daný s odôvodnením, bol urobený v súlade s ustanovením § 24 ods. 5 písm. c/ a § 24 ods. 12 uvedeného zákona. Existencia dvoch rôznych vyhotovení zápisníc podľa názoru prvostupňového súdu vzhľadom na neexistenciu požiadavky písomnej formy rozhodnutia rady školy nemohla spôsobiť neurčitosť právneho úkonu a tým jeho neplatnosť, keďže výpoveďami svedkov bolo preukázané, že takýto návrh bol prijatý nadpolovičnou väčšinou a z obsahu zápisnice v oboch verziách vyplýva, že návrh bol odôvodnený. V prípade oprávnenia rady školy na predloženie návrhu na odvolanie riaditeľa s odôvodnením išlo podľa názoru súdu prvého stupňa o zákonné oprávnenie rady školy takýto návrh podať z akýchkoľvek dôvodov. V danom prípade však mal súd za preukázanú minimálne nespokojnosť členov rady školy s pôsobením a činnosťou žalobcu vo funkcii riaditeľa školy, ktorá bola tiež ako jeden z dôvodov uvedená v tejto zápisnici (štvrtý odsek zápisu k bodu 2 programu: „Jeho vystupovanie voči zamestnancom školy je arogantné, znevažuje a zosmiešňuje ich prácu, koná svojvoľne“). Za daného stavu teda prvostupňový súd dospel k záveru, že bol naplnený dôvod na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona č. 596/2003 Z.z., a preto žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v K. na odvolanie žalobcu rozsudkom z 24. marca 2011 sp.zn. 1 Co 97/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a určil, že odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa Z. úkonom primátora M. zo dňa 28. decembra 2004 je neplatné. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania 1 049,67 €. Po zopakovaní dokazovania oboznámením listinných dôkazov (odvolania z funkcie, zápisnice z rokovania rady školy zo dňa 1. decembra 2004 vo dvoch vyhotoveniach a uznesenia Krajského súdu v K. č.k. 3S/7/2005-35 zo dňa 30. novembra 2006) dospel k záveru o dôvodnosti žaloby. Predovšetkým poukázal na to, že keď sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia primátora mesta zo dňa 28. decembra 2004 o jeho odvolaní

z funkcie riaditeľa školy v správnom konaní, krajský súd konanie pre nedostatok podmienky konania zastavil vychádzajúc z toho, že odvolanie z funkcie riaditeľa nie je rozhodnutím vydaným v správnom konaní (rozhodnutie Krajského súdu v K. č.k. 3S/7/2005 zo dňa 30. novembra 2006). Prípadné vyslovenie nedostatku právomoci konať o žalobe žalobcu na určenie neplatnosti tohto odvolania z funkcie v občianskoprávnom konaní s poukazom na neskorší vývoj judikatúry (viď mentalis mutandis napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. ISžo/114/2008 zo dňa 30. októbra 2008 a iné, resp. aj rozhodnutie Ústavného súdu SR č. IV. ÚS 7/09 a iné) by už bolo možné považovať za denegatio justicie, pretože pre prekážku veci rozsúdenej a plynutie času by sa už žalobca inej právnej ochrany nedovolal. Pri podaní predmetnej žaloby sa pritom žalobca spravoval právnym názorom krajského súdu v uvedenej správnej veci č.k. 3S/7/2005, a preto správne postupoval prvostupňový súd, keď o tejto žalobe žalobcu ako o žalobe podľa § 80 písm. c/ O.s.p. konal a rozhodol. Odvolací súd poukázal na to, že pre rozhodnutie o takejto žalobe bolo v prvom rade potrebné vysporiadať sa s tým, či na určenie neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy existuje u žalobcu naliehavý právny záujem. Ten musí súd skúmať nielen k okamihu podania žaloby, ale hlavne k okamihu rozhodovania o nej aj z hľadiska jeho významu pre právne postavenie žalobcu. Vychádzal z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu, z ktorého vyplýva, že tento akceptoval odôvodnenie naliehavého právneho záujmu na určenie neplatnosti odvolania z funkcie tak, ako to uvádzal žalobca, t.j. že má naďalej v úmysle vykonávať funkciu riaditeľa školy a domáhať sa náhrady škody, ktorá mu vznikla znížením príjmov. Odvolací súd však poukázal na to, že žalobca bol do funkcie riaditeľa školy menovaný na určité obdobie, a to od 1. augusta 2004 do 31. augusta 2009, takže ku dňu rozhodovania prvostupňového súdu (rozsudok zo dňa 18. novembra 2009) už toto obdobie uplynulo. Pretože neexistuje právny nárok na znovu menovanie do tejto funkcie, ani vyhovujúci rozsudok by v tomto smere nebol spôsobilý

zmeniť právne postavenie žalobcu. Žalobca však okrem toho poukazoval aj na to, že rozhodnutie v predmetnej veci by malo byť základom pre rozhodnutie o majetkovej ujme (napr. ušlý zárobok titulom príplatku za funkciu), ale v odvolacom konaní spresnil, že by mohlo byť aj základom pre rozhodnutie o nemajetkovej ujme, pretože odvolanie z funkcie z neexistujúcich dôvodov ho dehonestovalo a aj keď dlhé roky pracoval v školstve, o funkciu riaditeľa školy sa už vlastne po takomto odvolaní nemohol uchádzať. V čase rozhodovania odvolacieho súdu už bol pritom žalobca na dôchodku. Odvolací súd zaujal názor, že odvolanie z riadiacej funkcie, t.j. aj odvolanie z funkcie riaditeľa školy, je takým právnym úkonom (aktom), ktorý sa týka subjektívnych práv odvolaného a môže negatívne ovplyvniť nielen jeho súkromie, ale hlavne jeho pracovnú pozíciu a možnosti profesionálnej realizácie do budúcnosti. Je teda na mieste, aby sa pre prípad neplatného odvolania z funkcie odvolanému poskytla satisfakcia. Už samotný určovací výrok o tom, že určité tvrdenia sú nepravdivé, resp. že určité konanie je diskriminačné, sa považuje za určitý spôsob zadosťučinenia aj v konaní o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. aj v konaní podľa antidiskriminačného zákona. Preto odvolací súd mal za to, že určitým zadosťučinením môže byť aj určovací výrok o neplatnosti odvolania z funkcie, a to bez ohľadu na to, či a aké nároky ešte bude dotknutý účastník uplatňovať. Na základe uvedeného ustálil, že u žalobcu existuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania funkcie riaditeľa školy, aj keď medzitým uplynulo obdobie, na ktoré bol menovaný. Preto vec preskúmal aj z hmotnoprávneho hľadiska v nadväznosti na odvolacie dôvody žalobcu.

Pokiaľ prvostupňový súd dospel k záveru, že odvolanie z funkcie riaditeľa školy bolo žalobcovi účinne doručené, s týmto záverom sa aj odvolací súd stotožnil. Aj keď z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu skutočne nevyplývalo, podľa akého zákona doručovanie posudzoval, nepovažoval to odvolací súd za taký nedostatok, pre ktorý by musel rozsudok prvostupňového súdu zrušiť. Z kontextu odôvodnenia rozsudku (keď poukazoval na ustanovenie § 1 ods. 4 zákona č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme) je zrejmé, že tento právny vzťah prvostupňový súd posudzoval ako pracovnoprávny vzťah, na ktorý sa vzťahuje Zákonník práce, ak osobitný zákon neustanoví inak. Napokon aj sám žalobca v odvolaní poukazoval nielen na zákon o správnom konaní, ale aj na Zákonník práce, aj keď mal za to, že doručovanie sa udialo v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 a 2 Zákonníka práce, pretože nešlo o doručovanie ani na pracovisku, ani v byte, ani poštou a nešlo teda ani o bezdôvodné odmietnutie rozhodnutie prevziať na pracovisku, v byte, či poštou. Vzhľadom na charakter tohto konania aj odvolací súd mal za to, že pre doručovanie odvolania z funkcie riaditeľa školy platilo

ustanovenie § 38 Zákonníka práce. Z jeho znenia aj v čase doručovania tejto písomnosti vyplývalo, že zamestnávateľ ich doručuje zamestnancovi na pracovisku, v jeho byte alebo aj kdekoľvek bude zastihnutý a ak to nie je možné, možno písomnosť doručiť poštou ako doporučenú zásielku (posledné dve vety odseku 1 tohto ustanovenia), pričom účinky doručenia nastanú aj vtedy, ak je prijatie písomnosti odmietnuté (posledná veta odseku 4 tohto ustanovenia). Z tejto právnej úpravy nevyplývalo, kto písomnosť za zamestnávateľa doručuje, ale odvolací súd zdôraznil, že doručenie písomnosti nie je samostatným právnym úkonom zamestnávateľa (tým je odvolanie z funkcie) a tak doručovanie nemusel vykonať štatutárny zástupca. Zvyčajne tak koná priamy nadriadený, ale môže to byť aj iný poverený zamestnanec, pričom poverenie len pre doručenie písomnosti nemožno považovať za poverenie na vykonávanie právnych úkonov v zmysle § 9 Zákonníka práce, ale len technickú záležitosť, ktorej výsledkom je získať doklad o doručení písomnosti. Pre doručovanie písomnosti teda nie je nevyhnutná písomná forma poverenia. To, že odvolanie z funkcie doručovali žalobcovi dňa 29. decembra 2004 ústne poverení zamestnanci oddelenia školstva M.M., ale aj to, že túto písomnosť odmietol prevziať, vyplýva nielen z písomného záznamu, ktorý spísali (č.l. 35), ale aj z výsluchu týchto zamestnancov (Ing. M. S., M. P. a JUDr. R. K.). Doručovanie sa udialo v priestoroch oddelenia školstva na magistráte, čo zákon nevyklučoval („kdekoľvek bude zastihnutý“) a odmietnutie prevzatia písomnosti bolo preukázané, takže mal za to, že nastali účinky doručenia. Vzhľadom na to, že išlo o odvolanie z funkcie riaditeľa školy, prvostupňový súd správne posudzoval, či bol dodržaný postup vyplývajúci z ustanovení zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve ako lex specialis. Žalovaný ako zriaďovateľ školy bol podľa tohto zákona oprávnený vymenovať aj odvolať riaditeľa školy, avšak len z dôvodov taxatívne vymenovaných v § 3 ods. 7 (obligatórne dôvody), resp. § 8 (fakultatívne dôvody), pričom musel dodržať postup vyplývajúci z ods. 9 tohto ustanovenia, ktorý je výrazom rešpektovania školskej samosprávy. Odvolací súd sa preto stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že v súvislosti s použitými dôvodmi podľa § 3 ods. 7 písm. b/ a c/ tohto zákona nebol dodržaný postup vyplývajúci z ustanovenia § 3 ods. 9 tohto zákona, vyžadujúci vyjadrenie príslušnej rady školy, a preto z týchto dôvodov odvolanie z funkcie nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval správne dôvody prvostupňového rozsudku a stotožnil sa s nimi (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Pokiaľ však išlo o odvolanie z funkcie riaditeľa školy podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona č. 596/2003 Z.z., t.j. na návrh rady školy, v tejto časti prvostupňový súd podľa právneho názoru odvolacieho súdu z vykonaného dokazovania nevyvodil správny právny záver. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že odvolanie z funkcie riaditeľa školy podľa § 3 ods. 8 písm. a/ zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej

samospráve je výrazom školskej samosprávy. Rada školy, obecná školská rada a územná školská rada sú iniciatívne a poradné samosprávne orgány, ktoré vyjadrujú a presadzujú verejné záujmy a záujmy žiakov, rodičov, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania a zároveň plnia funkciu verejnej kontroly. Pokiaľ ide o kompetenciu rady školy podať návrh na odvolanie riaditeľa, zriaďovateľ môže, ale aj nemusí, jej návrh akceptovať. Rada školy je kolektívny orgán, a tak v rámci svojich kompetencií rozhoduje (uznáša sa) na zasadnutí, na ktorom je prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie orgánu školskej samosprávy je potrebný nadpolovičný počet hlasov prítomných členov orgánu školskej samosprávy a vo veci vymenovania, odvolania alebo potvrdenia riaditeľa vo funkcii, je potrebný nadpolovičný počet hlasov všetkých jeho členov (§ 24 ods. 12 zákona). Pokiaľ z ustanovenia § 24 ods. 5 písm. c/ za bodkočiarkou tohto zákona vyplýva, že „Rada školy predkladá návrh na odvolanie riaditeľa vždy s odôvodnením“, treba mať za to, že na zasadnutí rady školy musí byť nadpolovičnou väčšinou všetkých členov rady prijaté uznesenie, že navrhuje zriaďovateľovi odvolanie riaditeľa školy a z akých dôvodov. Ide vlastne o rozhodnutie kolektívneho orgánu, ktoré musí vyplývať zo zápisnice. Záver prvostupňového súdu, že takýto návrh na odvolanie rady školy podľa § 24 ods. 5 písm. c/ zákona nevyžaduje písomnú formu, teda neobstojí. To, že zo zasadnutia kolektívneho orgánu sa zásadne spisuje zápisnica, je notoricky známe, aj keď priamo z tohto zákona to nevyplýva; Je to však spôsob rozhodovania kolektívnych orgánov vyplývajúci z Obchodného zákonníka. Okrem toho však podľa názoru odvolacieho súdu musí zo zápisnice tohto orgánu vyplývať aj výsledok hlasovania, pretože inak nie je možné posúdiť platnosť uznesenia. To, že zápisnica kolektívneho orgánu musí obsahovať aj výsledky hlasovania, vyplýva napríklad z ustanovenia § 188 Obchodného zákonníka (zápisnica z Valného zhromaždenia akciovej spoločnosti) § 241 Obchodného zákonníka (zápisnica z členskej schôdze Družstva) atď. Nepovažoval preto za postačujúce, ak bol v zápisnici uvedený len údaj o tom, že „uznesenie bolo prijaté nadpolovičnou väčšinou rady“, ale zo zápisnice musel vyplývať výsledok hlasovania, t.j. koľko členov bolo za, koľko proti a koľko sa hlasovania zdržalo. Tieto údaje pritom nemožno overovať až dodatočne v priebehu konania výsluchom svedkov - členov rady. Keďže zápisnica zo zasadnutia rady školy zo dňa 1. decembra 2004 (č.l. 35 spisu) takéto údaje neobsahuje, nemožno mať za to, že návrh na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy bol prijatý a podaný v súlade so zákonom. Dodatočne predloženú zápisnicu (č.l. 154), ktorá obsahuje aj údaj, že uznesenie bolo prijaté 8 hlasmi, už nebolo možné akceptovať tým viac, že nebola podpísaná zapisovateľkou. Za daného stavu preto odvolací súd dospel k záveru, že platný návrh rady školy na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy nebol preukázaný, a tak ani tento dôvod pre jeho odvolanie nebolo možné použiť, takže v nadväznosti na vyhodnotenie nesplnenia

podmienok pre použitie dôvodov podľa § 3 ods. 7 zákona nebol ani jeden z dôvodov odvolania použitý platne. Za daného stavu preto odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu zmenil a určil, že odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy zo dňa 28. decembra 2004 je neplatné. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods.2 v spojení s § 142 ods.1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol. Ako dovolací dôvod uplatňoval ustanovenie § 241 ods.2 písm. b/, c/ O.s.p. Poukazoval na tú skutočnosť, že žalobca nijakým relevantným spôsobom nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe. Jeho tvrdenie, že má v úmysle funkciu riaditeľa vykonávať, nemôže obstať v situácii, keď sa pracovnoprávny vzťah žalobcu so Z. skončil platne, žalobca je v pracovnoprávnom vzťahu s iným zamestnávateľom, vykonáva podnikateľskú činnosť a funkciu riaditeľa Z. vykonáva riadne vymenovaná riaditeľka. Úmysel žalobcu naďalej vykonávať funkciu riaditeľa školy je právne nepodstatnou psychickou kategóriou, nakoľko samotný úmysel nezakladá právny nárok na znovu menovanie žalobcu do funkcie riaditeľa školy po uplynutí zákonom určeného funkčného obdobia. Danosť naliehavého právneho záujmu nemôže byť konštatovaná len z dôvodu snahy súdu poskytnúť žalobcovi satisfakciu určovacím výrokom o neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy, obzvlášť v situácii, keď sa odvolací súd hmotnoprávnymi dôvodmi odvolania žalobcu z funkcie riaditeľa školy vôbec nezaoberal. Neobstojí ani konštatovanie odvolacieho súdu, podľa ktorého by prípadné vyslovenie nedostatku právomoci konať o návrhu žalobcu na určenie neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy v občianskoprávnom konaní bolo možné považovať za denegatio justicie, pretože pre prekážku veci rozsúdenej a plynutie času by sa už žalobca inej právnej ochrany nedovolal. Podľa jeho názoru nie je úlohou súdu konvalidovať pochybenia žalobcu vo výbere právnych nástrojov ochrany svojich subjektívnych záujmov. Žalobca mohol využiť nástroje právnej ochrany Zákonníka práce. Zmeškanie lehôt ich použitia z dôvodu použitia iných, právne nespôsobilých nástrojov ochrany svojich záujmov, nie je dôvodom pre danosť naliehavého právneho záujmu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je. Zmyslom určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku je odstránenie neistoty žalobcu v rámci konkrétneho právneho vzťahu so žalovaným. Medzi žalobcom a žalovaným neexistoval iný právny vzťah ako vzťah pracovnoprávny. Nie je preto zrejmé o odstránenie neistoty v akom právnom vzťahu so žalovaným sa žalobca určovacou žalobou podľa § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku domáha. Rozhodnutím súdu o neplatnosti odvolania žalobcu z funkcie riaditeľa Z. nie je možné nahradiť vôľu zamestnávateľa žalobcu

zamestnať, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že pracovný pomer so žalobcom bol skončený platne, takéto rozhodnutie je nevykonateľné. Za nesprávnu považoval aj aplikáciu zásady anológia iuris odvolacím súdom. Rada školy je kolektívnym orgánom, ktorý sa v škole zriaďuje na základe zákona č. 596/2003 Z.z o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, a ktorej činnosť upravuje vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 291/2004 Z.z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení v platnom znení. Činnosť rady školy je upravená právnymi predpismi verejného práva a riadi sa štatútom rady školy. Žiaden právny predpis upravujúci činnosť rady školy, ani štatút rady školy pri Z. neurčuje ako podmienku platnosti zápisnice zo zasadnutia rady školy, ani ako obsahovú náležitosť zápisnice uvedenie výsledku hlasovania členov rady školy spôsobom, ako to konštatuje v odôvodnení rozsudku odvolací súd, t.j. koľko členov bolo za, koľko proti a koľko sa hlasovania zdržalo. Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, ani vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 291/2004 Z.z., ktorou sa určujú podrobnosti o spôsobe ustanovenia orgánov školskej samosprávy, o ich zložení, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení v platnom znení, neupravujú možnosť použitia analógie iuris. V zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR pri analógii práva (analógia iuris) - v prípade, keď sa pri riešení určitého prípadu nenájde ani podobná právna norma, postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku, podľa všeobecných princípov, ktoré platia pre celý systém platného práva, prípadne podľa princípov daného alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel, či účel zákona (ratio legis). Vo verejnom práve je možnosť použitia analógie ojedinelá. Vyskytuje sa len tam, kde ju právo výslovne predpokladá (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Sžf 41/2008).

Žalobca navrhol dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť a zaviazať ho na zaplatenie trov právneho zastúpenia v dovolacom konaní. Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považoval za správny a zákonný. Poukázal na tú skutočnosť, že otázku naliehavého právneho záujmu zhodne posúdili ako prvostupňový, tak aj odvolací súd a ich závery sú v súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 178/2004 uverejneného v časopise Zo súdnej praxe 2/2005 pod č. 20. Bol toho názoru, že samotný dovolateľ si v dôvodoch dovolania protirečí, keď tvrdí, že úkon odvolania z funkcie je úkonom pracovného práva a následne poukazuje na zákon č. 596/2003 Z.z. ako na predpis verejného práva bez novej

aplikácie analógie iuris. Poukázal aj na to, že problematika odvolania z funkcie riaditeľa bola riešená aj v konaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 253/2007.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie možno odôvodniť len tým, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v ustanovení § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Zákonné ustanovenie § 237 O.s.p. pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. dovolací súd predovšetkým skúmal, či v konaní nedošlo k uvedeným vadám konania. Existencia niektorej z vyššie uvedených väd však nebola dovolacím súdom v konaní zistená a ani žalovaným v dovolaní namietaná.

Inou vadou konania, v zmysle § 241 ods.2 písm. b/ O.s.p., na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Za takúto inú vadu konania sa spravidla považuje najmä porušenie ustanovení o dokazovaní, a to tým, že súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov (napr. osoba, ktorá mala byť vypočutá ako svedok, bola vypočutá ako účastník konania, svedok nebol o svojich povinnostiach riadne poučený, dôkaz listinou bol vykonaný v rozpore s § 129 O.s.p. a pod.), odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvého stupňa bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, nesplnenie poučovacej povinnosti, zohľadnenie skutočnosti, ktorá z dokazovania nevyplývala, opomenutie rozhodnej skutočnosti, ktorá vyšla v konaní najavo a logický rozpor v hodnotení dôkazov (nemožno pritom vylúčiť, že v závislosti od konkrétnych okolností môže vyššie uvedený nesprávny procesný postup súdu nadobudnúť intenzitu vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom).

Inou vadou však nie je samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi, keďže v dovolacom konaní nemožno toto hodnotenie preskúmať (porovnaj napríklad R 42/1993).

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že k výskytu tzv. inej vady konania v prejednávanej veci nedošlo. Hoci dovolateľ v dovolaní jej výskyt výslovne namietal, z odôvodnenia jeho mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že túto tzv. inú vadu konania spájal s právnym posúdením veci odvolacím súdom predovšetkým v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. a analógii iuris. Nesprávne právne posúdenie veci je však samostatným dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods.2 písm. c/ O.s.p. a nie je ho možné zamieňať s tzv. inou vadou konania (dovolací dôvod podľa § 241 ods.2 písm. b/ O.s.p.).

Dovolateľ tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). V ďalšom sa preto dovolací súd zamerlal na posúdenie danosti tohto dovolacieho dôvodu.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré ho viedlo k zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa a k vyhovaniu žaloby, je vecne správne.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústavy), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd), ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (m. m. I. ÚS 22/03).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať

a rozhodnúť (I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98). Z judikatúry tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremičateľné a nezrušiteľné.

V zmysle § 80 O.s.p. návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave, b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva a c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že určovací žaloba (návrh v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p.) má predovšetkým preventívny charakter. Jeho účelom je spravidla poskytnúť ochranu práva navrhovateľa skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Je na mieste tam, kde jej pomocou možno odstrániť stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a primeranú nápravu nie je možné dosiahnuť inak, ale aj tam, kde určovací návrh účinnejšie ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a kde jeho pomocou možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia sporov v budúcnosti. Toto poslanie určovacej žaloby korešponduje so zákonnou požiadavkou existencie naliehavého právneho záujmu na ním navrhovanom určení. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Nejde pritom o samotnú určovaciu žalobu, ale o to, čoho (akého určenia) sa ním žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou so zvoleným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení právneho vzťahu alebo práva je

naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie vzťahov, ktoré sú touto neistotou ohrozené.

Základnou podmienkou dôvodnosti a teda východiskom prípadnej úspešnosti určovacej žaloby podľa § 80 písm.c/ O.s.p. je existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Rozumie sa tým právny záujem žalobcu. Právny záujem žalobcu musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný, t.j. naliehavý. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná určitými aspektmi : žalovaným je popieraná existencia (neexistencia) práva, či právneho pomeru u žalobcu, teda je tu stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný (existencia aktuálneho stavu objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi); jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom; jestvuje potreba odstránenia tejto neistoty, resp. ohrozenia práva alebo právneho vzťahu.

Dovolací súd preto v súlade s odvolacím súdom je toho právneho názoru, že žalobca má na ním požadovanom určení naliehavý právny záujem, keď preukázal spornosť právneho vzťahu, ako aj jeho ohrozenia medzi účastníkmi konania, pričom bez takéhoto určenia by jeho postavenie bolo neisté. S dôvodmi danosti naliehavého právneho záujmu uvádzanými odvolacím súdom v odôvodnení jeho rozhodnutia sa dovolací súd v celom rozsahu stotožňuje.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na ustálenú prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vo viacerých prípadoch (vid' napr. rozhodnutia vo veciach sp.zn. 2 Cdo 178/2004 z 28. februára 2005, 3 Cdo 7/2006 z 26. októbra 2006, 5 Cdo 253/2007 z 25. februára 2009, 5 Cdo 38/2009 zo 4. marca 2009) považoval za daný naliehavý právny záujem v konaniach o určenie neplatnosti odvolania z funkcie. Dovolací súd preto nemá dôvod odkloniť sa od tejto stabilnej judikatúry dovolacieho súdu, keď ju nespochybnil vo svojich rozhodnutiach ani Ústavný súd Slovenskej republiky (vid' napríklad rozhodnutia vo veciach sp. zn. II ÚS 203/2005, III ÚS 58/08, IV ÚS 203/2005).

Za nedôvodnú dovolací súd považoval aj námietku dovolateľa, týkajúcu sa nesprávnej aplikácie zásady analógia iuris odvolacím súdom. Možnosť analógie legis právne upravuje aj § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka: „Občiansko-právne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto, ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.“ Pri analógii práva (analógia iuris) – v prípade, keď sa pri riešení určitého prípadu nenájde ani podobná právna norma, postupuje orgán aplikácie práva podľa právneho poriadku ako celku, podľa všeobecných princípov, ktoré platia pre celý systém platného práva, prípadne podľa princípov daného alebo príbuzného odvetvia práva. Prihliada pritom na zmysel, či účel zákona (ratio legis). Je potrebné súhlasiť s dovolateľom v tom, že vo verejnom práve je možnosť použitia analógie ojedinelá a vyskytuje sa len tam, kde ju právo výslovne predpokladá. V prejednávanvej veci sa však o vec verejného práva nejedná.

Potrebné je poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý už vo svojom rozsudku zo dňa 28. februára 2005, sp.zn. 2 Cdo 178/2004, ktorý si osvojila aj následná ustálená prax dovolacieho súdu, vyslovil právny záver, od ktorého ani po zmene právnych predpisov (zákon č. 542/1990 Zb. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, účinný do 31. decembra 2003, ktorý bol zmenený zákonom č. 596/2003, účinným od 1. apríla 2003 v znení neskorších predpisov) nie je dôvod odstúpiť. Ako uviedol Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí sp.zn. 2 Cdo 178/2004, ustanovenia zákona č. 542/1990 Zb. (v súdnej veci zákona č. 596/2003 Z.z., v znení neskorších predpisov obdobne) osobitne neupravovali náležitosti odvolania z funkcie a nerobí tak ani zákon č. 313/2001 Z.z. o verejnej službe (v súčasnosti zákon č. 553/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov o výkone práce vo verejnom záujme), ktorý ohľadne pracovnoprávných vzťahov odkazuje na úpravu Zákonníkom práce (zákon č. 311/2001 Z.z. v znení neskorších noviel), okrem prípadov, ak sám alebo osobitný predpis neustanovuje inak).

Právny úkon urobený zriaďovateľom - odvolanie z funkcie riaditeľa školy, je potrebné vykladať ako prejav vôle, smerujúci k zániku práva, ktoré právny predpis s takýmto prejavom spája. Potom je zrejmé, že pre jeho platnosť je postačujúca jeho určitosť a zrozumiteľnosť, ktorých naplnenie je dané uvedením konkrétnym ustanovením zákona.

V prejednávanvej veci sa Najvyšší súd Slovenskej republiky stotožnil so závermi odvolacieho súdu, spočívajúcimi v nepreukázaní platného písomného návrhu rady školy na odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa školy v nadväznosti na vyhodnotenie nesplnenia

podmienok pre použitie dôvodov podľa § 3 ods. 7 zákona č. 596/2003 v znení platnom a účinnom v čase odvolania z funkcie.

Okrem dôvodov uvádzaných v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, s ktorými sa dovolací súd stotožnil, je potrebné poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2 Cdo 178/2004 z 29. februára 2005, od ktorého záverov nie je dôvod sa odkloniť.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 596/2003 Z.z. riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia vymenúva na dobu funkčného obdobia a odvoláva zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia.

Z ustanovenia § 3 ods. 8 písm. a/ uvedeného zákona vyplýva, že zriaďovateľ môže odvolať riaditeľa aj na návrh rady školy (§ 24 ods. 5 písm. c/).

Rada školy predkladá návrh na odvolanie riaditeľa alebo sa vyjadruje k návrhu na odvolanie riaditeľa, návrh na odvolanie riaditeľa predkladá vždy s odôvodnením (§ 24 ods. 5 písm. c/ zákona č. 596/2003 Z.z.).

Uvedené zákonné obmedzenie nemožno vykladať len ako deklaráciu majúcu len proklamatívny význam, takéto stanovenie podmienok za splnenia ktorých možno riaditeľa školy odvolať, predstavuje požiadavku zvýšenej ochrany postavenia riaditeľa školy. Preto nie je možné platne odvolať riaditeľa školy z jeho funkcie, ak nie sú splnené stanovené hmotnoprávne predpoklady tohto opatrenia. Ak je teda riaditeľ školy odvolaný na návrh rady školy bez preukázania splnenia podmienok, je právny úkon, ktorým sa tak stalo, nedovolený a ako taký neplatný pre rozpor so zákonom. Pritom dôkazné bremeno o tom, že uvedené zákonné predpoklady odvolania riaditeľa školy, ktoré zákon stanovuje navyše oproti iným predpokladom odvolania z funkcie vyžaduje, sú splnené, zaťažuje odvolávateľa (žalovaného).

Potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že ústava predstavuje právny celok, ktorý treba aplikovať vo vzájomnej súvislosti všetkých ústavných noriem. Len výnimočne a ojedinele môže nastať stav, keď sa spoločensky upravený vzťah upravuje jedinou normou ústavy (II. ÚS 128/95). Každé ustanovenie ústavy treba interpretovať a uplatňovať v nadväznosti na iné normy ústavy, pokiaľ existuje medzi nimi príčinná súvislosť (II. ÚS 48/97). Preto ústavný súd opakovane

vyslovil názor, že ustanovenia ústavy sa vysvetľujú a uplatňujú vo vzájomnej súvislosti všetkých relevantných noriem (II. ÚS 31/97, PL. ÚS 13/97, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 10/99, I. ÚS 53/01, PL. ÚS 12/01, m. m. PL. ÚS 9/04 atď.). Záver o interpretácii a uplatňovaní právnych noriem vo vzájomnej príčinnej súvislosti sa nepochybne vzťahuje nielen na ústavné normy, ale aj na právne normy obsiahnuté v právnych predpisoch nižšieho stupňa právnej sily, teda aj na právne normy obsiahnuté v zákonoch. Zároveň zo zásady ústavne konformného výkladu a uplatňovania právnych predpisov explicitne vyjadrenej v čl. 152 ods. 4 ústavy vyplýva aj požiadavka, aby všetky orgány verejnej moci vykladali a uplatňovali zákony (zákonné normy) v súlade s obsahom a účelom dotknutých ústavných noriem.

Ústavný súd vo veci sp.zn. I. ÚS 37/95 rozhodol, že : „Otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 ústavy) treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou“, pričom vo veci sp.zn. PL. ÚS 18/98 tiež potvrdil, že v prípade, ak dôjde k výkladu právnych predpisov inak ako ústavne súladným spôsobom, môže to mať dopad na niektoré zo základných práv a slobôd. Pritom predovšetkým všeobecným súdom prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, t.j. ústavne súladný výklad zákonov (podľa čl. 152 ods. 4 ústavy), ktorý je neoddeliteľnou súčasťou rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (obdobne napr. I. ÚS 24/00).

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že žalovaný neopodstatnene napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalobca podal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.) a trov tohto konania vyčíslil. Dovolací súd mu priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta (ktorý ho zastupoval aj pred súdmi nižších stupňov) za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu [§ 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách

advokátov v znení neskorších predpisov. Pri výpočte náhrady trov dovolacieho konania vychádzal dovolací súd z tarifnej odmeny (§ 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky) vo výške 57 €, zvýšenú o daň z pridanej hodnoty 11,4 € a režijného paušálu 7,42 €. Odmena predstavuje celkom 75,85 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. septembra 2012

JUDr. Vladimír Magura, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

